

גיליון 485-486 | חשוון התש"ף | נובמבר 2019

<http://maarachot.idf.il>

מפקד מערכות: ד"ר אמיר גילת

עורך מערכות: עדי לרנר

עורכות לשון: יעל קולטון זיו, מירב אברהמי כהן

חברת מערכת: אביטל רנב-שושני

עיצוב ועריכה גרפית: סטודיו זאב אלדר

ISSN 0464-2147

טלפון: 03-7607585

דוא"ל המערכת: maarachotp@gmail.com

כתובת למכתבים: ד"צ 02624 צה"ל

דמי מגוי לשנה: 60 ש"ח (כולל מע"מ)

הודפס בדפוס אול דן

יצא לאור באמצעות משרד הביטחון - ההוצאה לאור

הדעות והתפיסות המובעות במאמרים מבטאות את דעתם האישית

של הכותבים.

תגובות למאמרים יפורסמו בגיליון העוקב בלבד.

לתכנים נוספים בנושאי
צבא וביטחון לאומי הצטרפו
לדף הפייסבוק של מערכות.

צילום השער:

חיילי צה"ל מתמודדים עם הפרות סדר
(עמ' 10)

מהו מרכז הכובד בלחימה, היכן ראוי להשקיע סד"כ ובאילו עוצמות יש להפעיל כלים? שאלות אלו עומדות בפני כל מפקד, מהזוטור ועד הבכיר ביותר, בבואו לנתח שדה קרב לפני שייכנס אליו.

שדה הקרב שינה פניו בעשורים האחרונים, והלחימה בו הפכה א-סימטרית עם אויב נעלם ועורף שהפך לחזית. כתוצאה מכך נדרשו קברניטי צה"ל לנווט את דרכם במציאות החדשה, ולהתאים את עצמם למציאות המשתנה והמתחדשת תדיר. במאמר שפורסם בגיליון 416 של **מערכות** כבר ב-2007, דן אלוף (מיל') יעקב עמידרו, לשעבר מפקד המכללות הצבאיות, בשאלה אם ניתן ליישם את עקרונות המלחמה המסורתיים במלחמה א-סימטרית, או שיש צורך לשנותם. גם אלוף (מיל') קובי ברק כמפקד זרוע היבשה פרסם מאמר בגיליון 477 של **מערכות** ב-2018 שבו טען: "בעתיד הקרוב נראה כי אין דרך אחרת לנטרל את האיום על העורף, ועל כן אין מנוס מלחימה בחלק מהערים ומהשטחים העירוניים" שכן, לדבריו, הערים הן הבסיס האיתן של הגנת היריב על מרכזי הכובד שלו.

בגיליונות האחרונים של **מערכות** נפרס מחקר מקדים של המעבדה התפיסתית בנוגע לתמרון היבשתי הרב-זרועי, ועלתה השאלה של תמרון מול אש מנגד. גם כיום אין הכרעה לטובת מי מהמצדדים בכל גישה. ואולם, אם ניקח את גישת התמרון ונלך לאורה בכל הנוגע למרחב העירוני - כאשר מתמרנים בערים בכלל ובמתארים של שטח בנוי, מגיעים לטווחי מגע שבהם לוחם החי"ר ניצב אל מול פני האויב ללא כל יכולת סיוע של אש מן האוויר, מן הים ואפילו מכוחות שריון ותותחנים או מגורמי מודיעין שונים. במרחב מצומצם זה מתהפכת הא-סימטריה של צה"ל מול אויבו, והיתרון יכול לעבור לידי האויב, "החלש" לכאורה.

במאמר שמתפרסם בגיליון זה טוען אל"ם (מיל') בועז עמידרו כי מאמצי חיזוק הקטלניות, בדמות חיזוק משמעותי של גורמי אש הסיוע ותאי הפיקוד והשליטה המפעילים אותה, לא רק שאינם מחזקים את הקטלניות - אלא אף מחלישים אותה, שכן בטווח המגע מתקיימים שני תנאים: הטווח היעיל של כלי הנשק שנמצאים בידי הצדדים, והיכולת שלהם לזהות זה את זה. היות שאש הסיוע ואש החיפוי והרתק אינן אפקטיביות בתוך המבנים ובין הסמטאות, קטלניות הכוח כולה מתבססת על עוצמת האש שהוא נושא על עצמו למעמקי השטח הבנוי.

מלחמות בין צבאות כבר הפכו לנחלת העבר, אך העובדה שהמלחמה הא-סימטרית הפכה לזירה השכיחה לא נותנת בהכרח את היתרון לצד "החלש", אם הצד שמנגד ידע לתפעל את כוחותיו כנדרש. יש לשנות גישה בנוגע למרכז הכובד של בניין הכוח, כך שיתמקד באימון הלוחמים בלש"ב ויכין אותם בצורה מיטבית למפגש בטווחים קצרים עם האויב.

עדי לרנר,

העורך הראשי